

Transcripció del debat posterior a la taula rodona del VI Espai Despuig

VICTÒRIA ALMUNI: Bé, com heu vist, és un tema que no s'acabaria mai. És un tema apassionant, molt interessant. Jo, més que encetar el debat, que això és una cosa potser més de la gent del públic, volia aportar una miqueta la meva experiència com a professora de secundària. És veritat que, moltes vegades, el problema està en el professor, més que en l'alumne, perquè se sap poca metodologia de treball, per part del professorat i, llavors, l'alumne no pot treballar tot sol. Al nostre institut, als professors de ciències socials ens agrada molt treballar amb història local i ens sorprèn la il·lusió dels alumnes quan agafen el fil del treball i com gaudeixen fent recerca en la història familiar, per exemple. Això és una cosa que no s'ha comentat, i és que el canvi no està en els joves: el canvi ja està en la gent de la meva generació, o una mica més gran, que no introdueixen l'interès per la història familiar als joves. No saben res, dels seus iaïos, de si van anar a la guerra... Quan es donen compte que allò que estàs explicant a classe és aplicable a la història familiar, es queden sorpresos. És un tema en el qual sí que és veritat que hi ha un canvi molt radical.

Després, per l'altra banda, el treball de recerca és una eina molt bona per a això (el treball de síntesi, també), perquè la realitat pura i dura és que hi ha una cosa que li diuen selectivitat que elimina qualsevol oportunitat d'insistir més en el mètode i no en la història positivista de fets que s'han de repetir i memoritzar. Això és en el cas del batxillerat, amb els alumnes que fan la selectivitat.

Bé, això és tot. Si hi ha alguna pregunta...

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC: Jo voldria dir a la Vinyet, concretament, que l'assignatura "Sitges" encara es fa, com a mínim a primària i a ensenyament infantil. A secundària, no sé si s'ha aprovat a quart d'ESO...

VINYET PANYELLA: Jo diria que no. Jo havia perdut la pista d'això i, per tant, em constava que no tenia liquiditat en els cursos més superiors, que són els que ens ajudarien a captar aquest possible públic entre l'alumnat. Jo voldria comentar tres o quatre coses: tu parlaves d'història local. Jo parlo d'estudis locals, que és una cosa més àmplia. El plantejament que jo he fet en un principi era, no només

pensant en la història pròpia, sinó pensant en aquest element de coneixement tan ampli i tan interdisciplinari que és l'estudi local. No només el de la història: en aquest cas, penso en el medi ambient, en l'arqueologia, en l'urbanisme, per exemple... En fi, en el que configura el fet d'una realitat local. Llavors, amb aquest punt d'èmfasi, com a element de possibles futurs diàlegs hi hauria: la història local i els estudis locals (una cosa dins de l'altra) o com plantejem aquest estudi de l'entorn a partir d'un eixamplament del concepte d'estudis locals, perquè la història és el fonament, la tradició i penso que en aquest moment pot ser una mica reduccionista. Això ho dic per provocar-vos, simplement. Perquè hi ha altres temes, per exemple, art i literatura; aquí, a Sitges, d'història, tenim la que tenim, però nosaltres tenim un component local d'art i de literatura (més d'art que de literatura) molt ric. Això fa que ens decanem sovint per fer exposicions d'art, per promocionar artistes, etcètera. Ja no és l'estudi pròpiament de la història local, dels carrers, dels períodes, que evidentment també s'està fent (l'Ajuntament ho ha entomat amb un seguit de manuals de lectura fàcil), sinó que és una cosa molt més àmplia. Aquest és un tema. L'altre, el mètode o el mite: sembla un eslògan fantàstic, per posar-lo a la propera convocatòria. Llavors hem de pensar com expliquem això i, sobretot, com ho vehiculem perquè gent que fa recerca ho pugui assumir i ho pugui projectar.

L'altra qüestió és el tema de les eines, és a dir: quan tu deies que hem de fer resums de dues pàgines... escolta, no. En aquest moment, jo no et diré el Google, però t'asseguro que un catàleg d'accés via Internet, com el CBUC de les universitats o qualsevol catàleg col·lectiu, t'ho dona tot. Tu cliques, per exemple, Sitges o Cap d'Ases, que és una partida del terme i t'asseguro que et poden sortir com a mínim tres catàlegs diferents. Si ens posem a fer feina, amb resums i amb temàtiques, com una monja benedictina, doncs no: cal canviar d'eina. Això ho tinc claríssim: les tenim [les eines] i són molt potents. Part de la nostra didàctica, part del nostre aprenentatge continu, justament és aquest. Això val tant per als investigadors, òbviament, com per als mestres, per al professorat, per a gent del meu gremi... Tenim molt a fer. Penso que tenim un accés a la informació, avui dia, molt més ràpid i molt més potent que el que teníem fa deu anys. Els sumaris de revistes, els capítols de revistes que pots consultar o consumir directament a través d'Internet... tens una gamma de possibilitats des de casa teva, sense haver d'anar a la Biblioteca de Catalunya, immensa. Ho tenim millor que mai a la vida! Nosaltres, els mestres i tothom. Falla segurament, en aquest tema tan personal, l'esforç de canviar de xip i de canviar d'aires. Jo penso que l'aposta nostra, en tot cas, ha d'anar molt per aquí: creant cada eina o ajudant a utilitzar-la quan cal. Jo crec que és aquesta, la feina a fer.

Per acabar, em permetràs fer un eslògan propagandístic en tres frases: dues no són meves, l'altra, sí. Una és d'en Raimon: "Qui perd els orígens, perd la

identitat". Per tant, això, tots ho tenim molt clar. La segona té relació amb la nostra utilitat social: penso en què he dit al principi, sobre conèixer l'entorn, valorar-lo i ajudar a construir un sentit de pertinència, per dir-ho d'alguna manera, o de comunitat social. La segona frase, doncs, és d'en Josep Carbonell i Gener, que alguns dels que esteu aquí la recordareu d'alguna vegada, quan ell, que havia estat avantguardista, escriptor i, finalment, historiador local i el nostre pare dels estudis històrics de Sitges: "Sense història no es pot governar i, sense coneixement, no pots prendre decisions". La tercera, és la que hem dit aquí: "Eines per al contingut". És a dir, o tenim clar que una cosa és el contingut i l'altra, l'eina, o si ho confonem, tampoc anem enlloc. Per tant, molta part de l'*input* que posaria en aquest debat és que nosaltres podem aportar coneixement, i això ja ho estem fent, molt bé. Però les eines sí que hem d'ensenyar a fer-les servir a tothom, a tots nivells. I en aquest moment, insisteixo: les possibilitats reals de tenir una tecnologia de la informació propícia, amiga i fàcil d'utilitzar, les tenim. Per tant, jo penso que hem de fer aquest canvi de mentalitat i aquest ús molt més freqüent i molt més generalitzat. Jo m'inclinaria molt i molt per això, perquè la gent que ara ve, que és el que tu deies abans, aquesta gent treballa únicament amb això. És que la xarxa ja els hi dóna, això. Quan ho posem a la xarxa, la xarxa ja els hi dóna. I el Google acadèmic, que és una cosa que segurament tu has fet servir, també, tu busques allà una cosa i et dóna tota la informació. I és això el que la jovenalla, l'investigador i el mestre utilitza. La nostra feina, molt bona part és crear accés per donar accés, perquè el coneixement ja el posem.

JOAN SANTACANA: Sí, un breu incís. Quan deia eines, parlava d'eines des d'un centre com aquest. Com que des de la moderació de la taula heu fet unes preguntes molt concretes, jo parlava de què podem fer des d'aquí. A part, hi ha coses que ja s'estan fent, com és digitalitzar tots els sistemes de revistes, etc. Tot això, aquest és el gran esforç que s'ha de fer.

ANTONI GAVALDÀ: Referent al concepte sobre història local o estudis locals no sé si saps que es va fer una mala traducció de l'anglès i es va dir "història local". Per tant, ha continuat aquest concepte. Els que fem servir aquest concepte d'història local, entenem que són els estudis socials. Evidentment, hi ha més amplitud. El que passa és que aquí en diem "història local" per la traducció que ja se'n va fer als anys setanta i, per tant, ha continuat així.

Sobre el tema de les eines, jo apuntava més cap a les eines facilitadores. Estic d'acord en què dintre de la xarxa hi ha molta cosa, però dintre de la xarxa hi ha bo i dolent, com a tot arreu, i el que hi ha és en el mateix nivell de llenguatge. Jo estic parlant de diferents nivells de llenguatge i per això deia que, per facilitar les eines als alumnes (es pot fer així, però es pot fer d'una altra manera)

[s'ha d'utilitzar] un llenguatge diferent: no el llenguatge del savi. El que diu el francès Chévallard, que és qui va inventar la situació, "transposició didàctica". Una pàgina feta per una persona que en sap, un altra persona, que no en sap gens, no l'entén. Aquest és el punt. Per tant, aquesta situació és la d'ajudar a l'alumne i al mestre, que sovint no segueix el que fem altra gent. Si nosaltres ens dediquem a la història i a la didàctica de la història, evidentment seguim per aquí, però no tothom segueix, el nostre. Hem de mirar que darrere hi ha un tall, i a aquest tall hem de mirar d'ajudar-lo.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC: El que volia dir és que s'ha d'encoratjar a aquests centres, o instituts, si voleu, perquè realment jo crec que l'ensenyament, tot ell en general (fa molts anys que no hi sóc, però) pateix d'una excessiva teorització. Conèixer aquests estudis locals pot fer que l'alumne, l'infant, el jove, faci, d'una manera molt més encarnada, els successius passos que una altra persona fa per entendre la seva pròpia història, que és la història del lloc on ha nascut, dels pares que ha tingut, de la població que l'ha envoltat, de les històries, dels condicionants socials de totes aquestes entitats locals... I quan això es passa a un grau superior, que és anar eixamplant el marc històric i el marc social, hi troba una referència, perquè ara resulta que, sempre, l'ensenyament acaba sent una mica com una nebulosa, quan ja arriba a les fases de l'erudit o del professional que s'hi posa i que llavors és capaç de veure-ho de dalt a baix. Però te n'adones de què, al jovent, li convé tot estratificat, i moltes vegades no fa aquest pas, d'una cosa a l'altra, i això fa que tot aquest plantejament [es converteixi] en una nebulosa teòrica i que algun d'ells que tingui més afinitats, més intencionalitats, més llums, digui: "Ah! És que això era allò!". En aquest moment, es fa una transformació mental tremenda i això penso que ens hem de dedicar a aconseguir aquesta mena d'eclosió del cervell de l'alumne, que diu: "Ah! És que això és allò", que és una mica allò que dèiem del llenguatge. Jo recordo que fa molts anys vaig anar a una introducció al vídeo en l'ensenyament, en una cosa que feien a Múrcia, i deien que jo, que donava classes, havia d'anar traduint mentalment tot el que deia per anar-ho entenent. Va sortir un americà i, d'una manera planera, va explicar una cosa igualment important i el vaig entendre a la primera: no havies d'anar fent la traducció com si t'estessin parlant de fórmules químiques. I això és el que passa moltes vegades, de cara a la transmissió dels coneixements als alumnes, que has d'anar fent aquest esforç, i arribes un moment en què abandones. Només volia fer aquest comentari.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (FRANCESC VISO): Diré una cosa a partir de dues experiències. La Coordinadora [de Centres d'Estudis de Parla Catalana] ha tret un llibre, que es diu *Eines per a treballs de memòria oral*, que és una

eina fantàstica, abocada sobretot al món educatiu. Fem una jornada a l'Hospitalet i aconseguim que el Departament d'Educació convoqui a tots els instituts d'Hospitalet. Quan fem l'acte, una sala quatre vegades més gran que aquesta [està] plena de gom a gom. Signen, perquè donaven crèdits i, quan és l'hora del descans, tothom marxa.

Una altra experiència: ahir, a Olesa de Montserrat, van presentar l'exposició "Olesa de Montserrat a través dels oficis antics". Una sala, també quatre vegades més gran que aquesta, plena, i la gent es va quedar. Llavors, penses: als centres d'estudis, la gent hi va i en forma part perquè vol, perquè vol fer recerca, perquè vol fer una feina concreta. Als professors, els estem demanant que facin una cosa més que no és la pròpia, diguem-ne. No seria el moment perquè s'hi incorporessin els centres d'estudis? Ho dic perquè a vegades un dels arquetips nostres [és que] si fas recerca, si fas estudis, si fas divulgació formes part de l'entitat. Que s'hi incorpori gent que siguin pedagogs, que dominin llenguatges per arribar a la gent.

VINYET PANYELLA: Bé, jo en aquest punt el que sí que he de dir és que entitats com la nostra, en un poble petit, la nostra base és un tant per cent que fa recerca i un tant per cent, ampli, de gent que hi dona suport. A banda, hi ha un tant per cent important de gent de la [Secció] fotogràfica, que és una mica a l'entremig, que participen tant d'una cosa com de l'altra, més enllà de la seva secció concreta. Moltes vegades, més els primers anys que ara, que ja portem molts anys de feina feta, tenim un catàleg de publicacions molt ampli, de fotografies, de quaderns, doncs ara la pregunta no ens la fan, però al principi ens deien: "Escolta, és que jo no sóc investigador. Que puc venir?". Evidentment, nosaltres el que volem és suport social i, a més a més, molt interdisciplinari, i més que n'hi hagués, perquè, d'una banda, més que el coneixement, el que compta és l'ajut i compartir, moltes vegades punts de vista molt enriquidors. D'altra banda, si només fóssim gent que fes recerca seríem molt poca gent, perquè tampoc n'hi ha tanta, de gent que es passa l'estona, després d'una jornada laboral a una biblioteca, treballant. Vull dir que la pedagogia que també hem de fer des dels nostres centres és que tothom hi té un lloc. L'ha de tenir tota mena de gent. En aquest sentit, nosaltres, tant de bo tinguéssim més gent de la que tenim! Em sembla que ara són tres-cents. Aleshores, tant de bo en tinguéssim més, però quan mires les professions, inclús la residència habitual d'aquestes persones, les que viuen a Sitges tot l'any, és que Déu n'hi do. En un poble com aquest, que tenim la base que tenim i en què la nostra població universitària fins fa pocs anys era escassíssima. De quinze anys ençà, tot és molt diferent: des que tenim l'institut és una altra cosa, que tampoc fa tants anys que tenim institut de secundària. Per tant, és un poble que té les característiques que té: arribem

on arribem. Jo no puc fer altra cosa que parlar de l'experiència. Ens falten complicitats, ja ho he dit abans, sobretot en determinats medis. I jo trobo que ens falta molta complicitat per part de la comunitat educativa. La seva problemàtica, la seva feina, evidentment és molt concreta, però, en tot cas, és un camp en què hi hem de treballar més i hem de procurar oferir més i intentar aconseguir més això, no només de cara al tema d'avui, sinó de cara a garantir que aquest coneixement es pugui transmetre correctament.

VICTÒRIA ALMUNI: Jo, únicament vull dir que dissenteixo una mica amb el que ha dit Francesc: un mestre ensenya, però si es pren seriosament la seva feina ha de cavil·lar molt a veure què ensenya, i ha d'intentar combinar-ho. Jo crec que això no hauria d'anar tan separat, perquè, per exemple, a segon de Batxillerat, que treballes molt mediatitzat per la Selectivitat, si toques el tema de la Guerra Civil o del franquisme i dediques algunes sessions a què els alumnes portin algunes fotografies de casa, a que preguntin als iaïos, que potser fa dues setmanes que no han anat a veure, i al final aconsegueixen que sa iaia, després d'una setmana d'insistir, li digui "Doncs vés i baixa la caixeta de dalt a la calaixera!". Veus que aquell jove té un canvi important i veu les coses d'una altra manera i tampoc és un esforç tan espectacular per part del professor, perquè tampoc ha de ser una cosa molt organitzada perquè després els que s'hi dedicaran o els qui hi incidiran més ja ho faran d'una manera més organitzada. Trobo que és una mica de manca de reflexió per part de la comunitat educativa també, en alguns moments.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (EVA GARCIA): Voldria fer una reflexió. El Centre d'Estudis Seniens, de la Sénia, que és d'on vinc, des del moment que vam començar la revista hi vam publicar els treballs de recerca dels instituts. Era una motivació. De treballs de recerca, a nivell local, de la Sénia, n'hi havia de molt bons i molt potents i vam tenir l'esperança que alguns d'aquests estudiants després possiblement es dedicarien a la recerca local i fins i tot podrien incorporar-se al centre d'estudis. L'experiència que ens ha sortit és que estan molt contents que els publiquem els treballs de recerca però després se n'obliden totalment del que és la història local. Quan ells se'n van a estudiar a fora, a Barcelona, desapareixen. Tenim l'esperança que després, quan es facin més grans, puguin tornar a aparèixer.

També vull fer una anotació que, en el cas de les Terres de l'Ebre, i en el cas especial de la Sénia, que estem just a la frontera, ens ha passat moltes vegades el que parlàveu abans vosaltres dels professors. Moltes vegades, a la Sénia, qui ens ha donat història són del País Valencià, d'Alacant. Moltes vegades un professor no pot explicar història local del poble perquè no és del poble,

ni tan sols de la zona: els han enviat com a primera destinació a la Sénia com els poden enviar a Valls o a un altre lloc. Això influencia molt en el fet que a la Sénia no hi ha història local, perquè els mateixos professors no s'interessen en la història del poble.

JOAN SANTACANA: Hi ha intervencions que m'han cridat l'atenció. Francesc: hi ha un col·lectiu desmotivats, burocratitzat, amb moltíssims problemes, simplement segueix la línia que dicta un departament, també burocratitzat. És el més normal del món. Si per tenir uns punts de trasllat haig de fer això, m'és igual si és història oral o si és...

La gent jove superarà els seus mestres en tecnologia, ja ho estan fent: els que tingueu fills ja ho veieu. Sapigueu que són ells els qui demanen l'ordinador i són ells els qui t'ensenyen a tu com l'has de fer anar. Avui, a les nostres escoles, són els alumnes els que saben manejar les eines més que els mestres, perquè els mestres, inclús els joves, formen part d'unes estructures i d'unes generacions en què tot això no ha estat la seva eina o ho ha estat molt imperfectament. En canvi, per als altres, aquesta és la seva eina. Per tant, jo crec que aquest no és el problema. Jo no reduiria el problema en els centres d'estudis i la seva relació amb l'ensenyament escolar i reglat. Mireu, l'ensenyament escolar i l'ensenyament reglat és un percentatge baixíssim del conjunt de coneixements que una persona adquireix a la seva adolescència. Per tant, que facin la seva feina, feu el que pugueu amb ells, però a qui els centres d'estudis s'ha de dirigir és a un sector jove, sigui a l'àmbit reglat, sigui en l'àmbit no reglat i jo crec que si és a l'àmbit no reglat és molt més fàcil i molt més rendible des del punt de vista educatiu. És a dir, s'aprèn més a fora que a dintre: s'aprèn més en les actituds, en el que podran trobar... Ara bé, en aquest ús de la xarxa (la xarxa és com els llibres: pot ser meravellós o pot ser un verí), jo insistiria que el treball nostre, el treball vostre, ha de ser amb la gent jove. És igual amb quines associacions, és igual, però ha de ser amb la gent jove. L'escola? Bé, aquesta escola haurà de canviar molt. O canvia de grat, o canviarà a garrotades, no patiu pas. Voler canviar les escoles... Ja fa riure que la vulguin canviar des dels departaments d'ensenyament. A l'escola, com ha dit l'Antoni, n'hi ha de bons i n'hi ha de dolents i probablement cada vegada es navega sense brúixola i cada vegada es tenen menys brúixoles, però jo crec que al que s'ha d'anar és a captar uns sectors de públic que ara no existeixen en aquests centres d'estudis.

VINYET PANYELLA: Seguint amb aquest tema de la Sénia, que planteja l'Eva, jo, el que no he explicat abans, perquè és molt aviat, molt primigeni, és que en aquest moment una de les persones de la junta del Grup d'Estudis Sitgetans, que està aquí asseguda, ens va plantejar fa poc un projecte que explicarà en la

propera reunió, segurament, justament en aquesta direcció, de publicitar al Grup d'Estudis Sitgetans amb PowerPoints, per Internet i com calgui, els treballs de recerca dels nostres alumnes per, justament, donar-li un escenari o un lloc de projecció: que vinguin a informar-nos i que s'expliquin. A la junta ens va semblar que era una idea molt positiva i molt innovadora i li hem encarregat que ens ho formalitzi en paper, per explicar-ho, i començarem potser aquest curs que ve, però justament per eixamplar aquesta base i també per fer una captació indirecta cap al tema local, sota el punt de vista més ampli. Aquí hi haurà des del moviment de les platges i de la sorra fins a l'impacte de l'autopista: coses d'aquest tipus, que és al que la jovenalla els preocupa. És l'entorn propi i, per tant, potser no seran temes tan erudits com a alguns de nosaltres, inclosa jo, ens agradaria (els nens van per vies de coneixement més convencionals), però sí que es pot estendre l'interès per l'entorn pròpiament de la vila cap a gent que pot aportar-hi alguna cosa. D'aquí a un parell de temporades ja us direm com ha anat, ara no es pot dir altra cosa que les bones intencions.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (PILAR TARRADA): Des de l'Institut d'Estudis Penedesencs voldríem explicar la nostra experiència: vam fer un recull de treballs de recerca sobre la Guerra Civil i la Segona República. Vam enviar cartes a tots els instituts en què es donava a conèixer aquest projecte. Va estar bé, però no tots els centres van participar-hi. Sobretot, només ho van fer aquells professors que realment tenen coneixement de la història local i que hi han treballat. A Sitges n'hi ha un que tots coneixem, el professor Quesada; després n'hi havia un a Vilanova, però que és fill de la Ràpita, que a més també és d'un centre d'estudis petit de la Ràpita; de Vilafranca, perquè també hi ha uns professors molt motivats... En resum, tots són professors d'aquí. El vam acabar de publicar i vam presentar el llibre aquest als instituts; no en llocs com centres cívics, sinó directament als instituts, i va ser molt interessant per oferir-lo com a eina de consulta general. Alguns, molt pocs, ens van trucar a la porta, però bé...

Hi ha un cas a l'institut de l'Alt Penedès, en què ara publiquen un treball molt interessant de diàlegs intergeneracionals entre avis i néts. Uns alumnes han fet preguntes als seus avis sobre la Guerra Civil i tot això. És un llibre molt interessant i que ha estat fruit de la feina de dues persones, historiadores locals, amb molta empena. Els professors hi han d'estar molt lligats per saber captar l'alumne i dir-li "Fem això!".

Des de l'Institut d'Estudis Penedesencs vam oferir prestar eines didàctiques, historiogràfiques, etc. als instituts. Però els temes que ens van enviar no tenien res a veure amb el Penedès: les tribus urbanes... Ni un, zero. Però vaja, més que res crec que els costa conèixer la pròpia història.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (FRANCESC VISO): Tornant al tema de la jornada on els professors van marxar a la segona part, el que no he dit és que és en aquesta segona part on s'explicaven les experiències locals. Jo ja vaig entendre que tots els professors no eren de l'Hospitalet, en canvi, a Olesa ja hi havia la identitat local, que és molt important.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (PINEDA VAQUER): A mi m'agradaria explicar l'experiència del mateix Institut Ramon Muntaner. Com ja sabeu, nosaltres vam tenir una persona que s'ocupava del fons bibliogràfic i volíem obrir aquest fons, dedicat als estudis locals, també als instituts de la zona, a les comarques del Priorat i de la Ribera d'Ebre. Aquesta persona va anar institut per institut a presentar el fons bibliogràfic i a oferir-los-hi i només hi ha un institut, que és l'institut del Priorat, que es va animar i van venir i enguany també han tornat a trucar. El noi que porta el tema d'història és de Castelló, no és d'allà: el que passa és que aquest noi els anima a fer estudis locals i encara que ell no conegui la idiosincràsia de la zona ha buscat eines i ens ha preguntat què podia fer. Jo crec que és més difícil que si el professor no és de la zona s'hi impliqui però, igualment, jo crec que depèn de cada persona. Si aquesta persona és de fora, com aquest professor que és de Castelló, però és molt dinàmica, vol anar una mica més enllà i no explicar el que dicta el Departament d'Ensenyament sinó el que explicava la Victòria, d'agafar experiències locals per emmarcar una mica el que són els temes d'història que expliquen. És aquesta, l'experiència que hem tingut nosaltres.

INTERVENCIÓ DEL PÚBLIC (ESTHER HACHUEL): En relació amb el comentari que feia l'Eva, jo estic d'acord amb ella: els centres ens hauríem de centrar més en el món estudiantil. De fet, crec que no ens centrem en el sector estudiantil, sinó que obrim molt el ventall de públic al qual ens adreçem. El que sí he vist és que el tema de l'oferta que fem cap als centres escolars té els seus fets diferencials, per la qual cosa és important mantenir aquesta atenció als estudiants. A veure, quan ens adreçem al públic en general, tot i que les intencions poden ser varies, de fet crec que cobreixes molts fronts alhora i s'ha d'intentar que la gent mantingui una certa motivació cap al seu entorn.

Jo crec que sí que hi ha una motivació per treballar específicament per a l'alumnat i sí que hi ha la necessitat que els centres d'estudis creem eines i instruments, perquè jo crec que la funció del coneixement local i d'aquestes eines creades pels centres d'estudis també tenen una funció identitària. En canvi, la part de coneixement, d'explicar què hi ha a l'entorn, més enllà de qüestions estrictament identitàries jo crec que hi ha d'haver coneixement. Què aprens millor, allò que et trobes de cop i volta i del qual no en tenim ni idea o allò que

veus i que experimentes sobre una realitat coneguda? Llavors, jo penso que, des d'aquest punt de vista, no hem de ser els centres els que tinguin totes les eines a la seva mà, sinó que són els municipis, els entorns, els que han de fer aquesta feina. És clar, des d'aquest punt de vista, sovint ho fan els ajuntaments, suportant-se molt precisament en els centres d'estudis. Jo crec que és aquí on podem donar peu a aquest entorn, és a dir, contribuir a què el coneixement sigui sempre significatiu, s'entengui sobre coses que ja tenim perquè, clar, al Baix Llobregat, que és el centre d'estudis que jo conec millor, hem fet un material didàctic en motiu del Bicentenari de la Guerra del Francès. Hem parlat de conèixer la Guerra del Francès des del Baix Llobregat, però la Guerra del Francès, en un sentit ampli, també s'ha d'explicar. Jo crec que aquesta contribució a crear coneixement significatiu, que va creixent mica en mica, és on els centres d'estudis juguem un paper fonamental: hauríem de donar aquesta feina. Aquest paper de la proximitat en el territori la tenim, probablement compartida amb altres instàncies, però som nosaltres qui l'hem d'explicar.

VICTÒRIA ALMUNI: Molt bé, si us sembla bé a tots ho deixariem aquí. Moltes gràcies a tothom: gràcies als participants. La veritat és que hauríem de dedicar-hi més sessions, perquè hem vist tots que és un tema apassionant.